

Kirkevalget i Borg 2015

Valgrådet i Borg

November 2015

Kortfattet sammendrag

Kirkevalget i 2015 har fått en økning i deltakelse, også alle øvrige mål for valgarbeidet er oppnådd. Resultatet for BDR viser en skjevfordeling med hensyn til kjønn og geografi blant de leke kandidatene. Valgrådet mener dette er uheldig.

Valget til nytt BDR har foregått formelt korrekt, til tross for utfordringer knyttet til at valg til nytt BDR ble forholdstallsvalg med to lister. Det er behandlet 11 klager på valget.

Valgrådet har opplevd arbeidet som tidkrevende og positivt. Stemningen rundt valget lokalt har vært gjennomgående god. Det har vært nedlagt et imponerende arbeid lokalt i soknene.

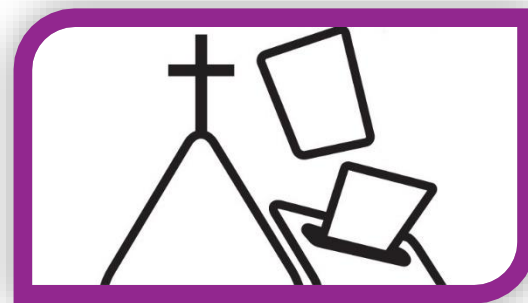
Det er gjennomført en evaluering via questback i etterkant av valget som ansatte, valgstyret eller kirkeverger har besvart på vegne av 69 menigheter. Menighetene er mest fornøyd med opptelling og gjennomføring av selve valgdagen, minst fornøyd med arbeidet i nominasjonsfasen og forberedelsene til valget. Innkjøp av materiell til valget (urner, stemmeavlukker) og kursing av personell anses å være suksessfaktorer og viktige forbedringsområder lokalt.

Kommunikasjonsarbeidet har vært betydelig både regionalt og lokalt. Evalueringen viser at synligheten i lokalmedier er stor, og at det er et potensiale for enda større synlighet gjennom lokalt mediarbeid. Facebook-kampanjen ga stor rekkevidde og skapte oppmerksomhet. Listevalget ga utfordringer knyttet til avsendere og navnevalg i BDR valget. Menigheten er generelt tilfreds med informasjonsarbeidet og kandidatpresentasjonene.

Flertallet av menighetene i undersøkelsen mener at kirkevalget er gjennomført på demokratisk vis (81 % enig), men hele 11 % mener at det ikke er gjennomført på demokratisk vis. 83,7% av menighetene mener at valg er en høyt prioritert oppgave i den norske kirke, mens 11,7 % ikke mener det. 84 % av menighetene er enige i at valget er viktig for Dnk som organisasjon, mens 6,8 % ikke vet og 9,1 % ikke er enige i at valget er viktig. Hele 15,9 % av menighetene opplever ikke valgarbeidet som meningsfylt, 13,6 % vet ikke, mens 68 % mener at valgarbeidet er meningsfylt. 41,9 % av menighetene mener at valgarbeidet ikke mobiliserer dugnadsånd og fellesskap i sin menighet, mens 16 % ikke vet, og 42 % er enige i påstanden om at valgarbeidet mobiliserer dugnadsånd og fellesskap i sin menighet.

Viktige innspill til Kirkerådet: Valg til BDR må gjennomføres enten som flertallsvalg eller forholdstallsvalg, kombinasjonen er krevende å håndtere. Dersom reglene endres til kun forholdstallsvalg bør det bli mulighet for forhånds kumulering. Opptellingen bør gjennomføres elektronisk slik som i kommunevalget. Kommunikasjonsarbeidet bør i større grad styres fra sentralt hold.

Viktige innspill til bispedømmerådet: Arbeidet med demokratiforståelse og det viktige rådsarbeidet lokalt og regionalt må foregå kontinuerlig gjennom hele perioden, ikke bare i forkant av valget.

Innhold

Kortfattet sammendrag	1
Valgrådet	3
Resultater.....	4
Resultater Deltakelse	4
Resultater valg til BDR	5
<i>Lek kirkelig ansatt:</i>	6
<i>Geistlig:</i>	6
Resultater valg av nye menighetsråd.....	6
Forberedelsesfasen	7
Nominasjonsprosessen	8
Gjennomføring av valget	10
Opptelling av bispedømmerådsvalget.....	11
Erfaringer fra kurs og opplæring	12
Kommunikasjonsarbeid spesielt.....	13
Klager	18
Vurderinger i etterkant av valget.....	19
Organisering- internt i BDR og regionalt.....	19
Samarbeid med Kirkerådet.....	19
Økonomi- per 6.11	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Vedlegg:.....	20

Valgrådet

Til å styre valget oppnevnte Borg bispedømmeråd den 04.september 2014 et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer. Valgrådet fikk god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Seniorrådgiver Karianne Hjørnevik Nes var sekretær for valgrådet. Da Astrid Holmsen Krogh stilte til valg som lek kirkelig tilsatt, trådte hun ut av valgrådet i januar 2015.

Navn
Grete Mugaas (leder)- frivillig
Astrid Holmsen Krogh- kirkeverge Ås
Karen Marie Ulvestad-Grandahl- trosopplærer
Torstein Lalim- prost Nedre Romerike
Tore Andre Haraldseid- daglig leder
Vara:
Steinar Ørum- kateket
Bjarne Olaf – Prost Øvre Romerike

Valgrådets ansvar og mandat

Fra reglene for kirkevalg – endringer fra foregående år i kursiv:

- *Valgrådet er ansvarlig for at det velges en nominasjonskomité for nominering av leke medlemmer.*
- Valgrådet i samarbeid med prosten innkaller menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et møte hvor valget av nominasjonskomité finner sted.
- *Valgrådet fastsetter hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene, jf.§ 2-9 første ledd.*
- *Den foreløpige kandidatlisten kunngjøres av valgrådet uten opphold, gjennom pressemelding til eller annonser i regionale medier, gjennom bispedømmets nettsider, ved utsending til menighetsrådene og på annen måte som valgrådet bestemmer.*
- *Valgrådet avgjør om forslagene til kandidatlistene skal godkjennes, og undersøker om kandidatene og forslagsstillerne oppfyller de fastsatte vilkår. Valgrådet skal da ved forhandlinger med den tillitsvalgte for listen søke å bringe forslaget i foreskrevet stand.*
- Om supplerende nominasjoner. Etter fristens utløp setter valgrådet opp den endelige kandidatlisten. *Supplerende kandidater settes nederst på listen.*
- Nominasjonskomiteen utarbeider i forståelse med valgrådet en egen oversikt over kandidatene *på nominasjonskomiteens liste*, der disse blir nærmere presentert.
- *I de tilfeller der det innleveres liste(r) fra andre grupper av forslagsstillere, ser valgrådet til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til kort å gjøre rede hva som er samlende for listens kandidater.*
- Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene.

Erfaringer: Viktig at det sitter ansatte som har valgansvar lokalt i valgrådet. Har vært viktig kompetanse inn i arbeidet. Det bør sitte en kirkeverge i valgrådet. Valgrådet bør ha tilgang til både juridisk og kommunikasjonsfaglig kompetanse. Det bør også vurderes om noen i valgrådet bør ha særskilt kompetanse på valg, eks fra kommunevalg. Med den økte arbeidsmengden fra tidligere valg var det en fordel at de fleste i valgrådet var ansatte i kirken, på den annen side kunne det ha vært bra med flere frivillige/rådsmedlemmer.

Resultater

Målene for kirkevalget i Borg 2015 var:

- Økt valgdeltakelse: 10% v/bispedømmeråd, 12% v/menighetsråd, prest: 75%, lek ansatt: 60%
- Minst 20% av kandidatene er under 30 år
- Min. 2 medl. under 30 år
- 0 forkastede stemmer
- Mest mulig rettede lister (tegn på aktive velgere)
- Kommunikasjon rundt kirkevalget skal bidra til å bedre kirkevalget og kirkens omdømme.
- Økt aktivitet i sosiale medier og debatt om kirkevalget i lokale og regionale medier.
- Skape forståelse innad i kirken for hvorfor kirkevalget er viktig.

Resultater Deltakelse

Hele 56 754 stemmer ble kjent gyldige i valg til bispedømmerådet. 14 % av de stemmeberettigede deltok i valg til nytt bispedømmeråd. Dette er en økning på 5 prosentpoeng og hele 57 % i antall stemmer. Målet var 10 % og må sies å være oppnådd. Antall stemmer som ble forkastet var 144, en viktig kilde til dette var at valgstyrene hadde glemt å stemple forhåndsstemmene som dermed måtte forkastes. Tallet er allikevel lav totalt sett. Målet med 0 forkastede stemmer ble ikke nådd.

Nasjonalt har Borg en deltagelse på landsgjennomsnittet. Økningen på 57 % er den andre største blant bispedømmene, bare Oslo hadde en større økning enn Borg.

Også menighetsrådsvalget hadde en deltagelse på 14 %, dette er en økning på 3 prosentpoeng fra valget i 2011. Soknestatistikken viser at valgdeltakelsen i valg til menighetsråd var høyere i flere sokn enn til bispedømmerådsvalg, men særlig i de folkerike soknene er det omvendt, noe som gir store utslag på gjennomsnittlig forhold mellom de to valgene.

I valg til lek kirkelig ansatte var deltagelsen på 73 %, hele 335 stemmesedler ble levert blant de 458 stemmeberettigede. Målet ble således nådd. Økningen fra forrige valg var på hele 23 prosentpoeng. Kirkevergene tok ansvar for å avholde valg i stabsmøter, dette er trolig årsaken til den store økningen. Det ble også lagt ned et stort arbeid både lokalt og regionalt for å etablere et manntall for lek kirkelig tilsatte.

I valg til geistlig ansatt var deltagelsen på 71%. Her ble målet ikke nådd. I forhold til valget i 2011 er det en økning på seks prosentpoeng.

Vurdering:

På bakgrunn av Gallup gjennomført i august ble det en forventning om høy deltagelse (37%), dette førte til at en deltagelse på 14 % kanskje ble skuffende lavt. Valgrådet er fornøyd med at forskjellen mellom deltagelse i MR valg og BDR valg er utjevnet. I evaluering av valget i 2009 anslo KIFO at man kunne forvente deltagelse på mellom 13- 20 % i kirkevalget. Årets valg er et skritt i riktig retning og gir håp om fortsatt økning ved framtidige valg.

Resultater valg til BDR

Leke kandidater: I Borg fikk Åpen folkekirke cirka 60 % av stemmene, og Mangfoldig folkekirke-Nominasjonskomiteens liste cirka 40 % av stemmene. På landsbasis er denne statistikken ikke tilgjengelig før alle de indirekte valgene er gjennomførte. Sammensetningen av leke kandidater ble 4 til Åpen folkekirkes liste og 3 til Mangfoldig folkekirke-Nominasjonskomiteens liste. En av kandidatene på Åpen folkekirkes liste, Line Halvorsrud var ikke valgbar ved valgets gjennomføring.

Det er hele 3 leke medlemmer under 30 år i det nye bispedømmerrådet. Det utgjør 42 %, målet er dermed oppnådd. Kjønnfordelingen blant de leke medlemmene er skjev, kun en mann blant de syv. Altså en andel på 14 %. Geografisk fordeling er også skjev; kun en av kandidatene er fra Akershus fylke, de øvrige er fra Østfold. Folloprostiene har ingen representanter. Valgrådet kommer tilbake til vurderinger knyttet til dette senere i rapporten.

Valgrådet hadde opprinnelig et mål om at 50 % av stemmesedlene skulle være rettede. Dette ble justert til flest mulig da det ble klart at valget ble et forholdstallsvalg. Opptellingen viste at 40 % av Mangfoldig folkekirke-Nominasjonskomiteens lister var rettet, mens 30 % av Åpen folkekirkes lister var rettet, totalt 34 % av stemmesedlene var rettet. Dette må sies å gi uttrykk for et stort engasjement og bevisste velgere. Målet anses som oppnådd.

Oversikt Borg bispedømmeråd 2016-2019:

Navn medlemmer	Liste	Mandat
Karin Elin Berg	Åpen folkekirke	Mandat 1
Anne Enger	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	Mandat 2
Marianne Skadal	Åpen folkekirke	Mandat 3
Anne Elisabeth Brun Andersen	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	Mandat 4
Solveig Julie Mysen	Åpen folkekirke	Mandat 5
Maja Andresen Osberg	Åpen folkekirke	Mandat 6
Erling Birkedal	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	Mandat 7
Navn varamedlemmer	Åpen folkekirkes liste	Varaplass
Pål Antonsen	Åpen folkekirke	1
Trine Britt Nordstrøm	Åpen folkekirke	2
Rolf Henning Reikvam	Åpen folkekirke	3
Kjetil Hafstad	Åpen folkekirke	4
Navn varamedlemmer	Mangfoldig folkekirkes liste- nominasjonskomiteens liste	
Lasse Thorvaldsen	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	1
Anne- Kari Raaen Skardhamar	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	2
Bjørn Solberg	Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste	3

Resultatene for listene i de ulike soknene og deltakelse er i vedlegg 1. Oversikten viser at det er store forskjeller mellom soknene. Siden antall stemmer varierer fra 28 i Heli sokn til 1765 i Skedsmo sokn er det vanskelig å se trender. Stemmetall og personstemmer for alle kandidatene ligger i vedlegg 2 for Åpen folkekirke og vedlegg 3 for Mangfoldig folkekirke-nominasjonskomiteens liste.

Lek kirkelig ansatt:

Det ble registrert 335 stemmesedler, 458 stemmeberettigede. 13 stemmer ble forkastet da de var uten følgeseddel.

Runar Godø: 159 stemmer
Gunnlaug Brenna: 141 stemmer
Marie Grimstad: 131 stemmer
Håvard Haug: 101 stemmer
Astrid Krogh Holmsen: 95 stemmer

Geistlig:

Det ble registrert 110 stemmesedler, totalt 155 stemmeberettigede. Ingen stemmer ble forkastet.

Etter opptelling ble fordelingen ble som følger:

1. Marta Botne: 55 stemmer
2. Svein Skarholm: 43 stemmer
3. Helene Selvik: 37 stemmer
4. Petter Johannessen: 30 stemmer
5. Helge Kolløs Nylenna: 21 stemmer

Resultater valg av nye menighetsråd

Det er valgt 687 medlemmer til nye menighetsråd i Borg. Det er en nedgang fra 2011 da 725 medlemmer ble valgt. Nedgangen skyldes delvis at flere råd har slått seg sammen (23 menigheter samarbeider i ni menighetsråd), åtte menigheter har slått seg sammen til tre menigheter og delvis at 10 menighetsråd har redusert antall medlemmer i rådet (oversikt over samarbeidende og sammenslåtte menighetsråd i vedlegg 4). 15 menigheter har nå kun 4 medlemmer i menighetsrådet. 2 menighetsråd har økt antall medlemmer. 33 % av menighetsrådslistene som ble lagt ut til valg hadde færre kandidater enn det antall kandidater som skulle velges. Hele 34 % av de valgte medlemmene er gjenvalgt. Av kandidatene som stilte til gjenvalg ble 88 % valgt.

Kjønnsfordelingen er i 2015 på 60 % kvinner og 40 % menn, i 2011 var fordelingen 59 % kvinner og 41% menn, altså en marginal endring. Men det er flere menigheter som kun har ett kjønn representert blant de faste medlemmene; Tomter, Stensgård, Auli, Nesodden, Holleby, Blaker, Trøgstad og Våler sokn. Andelen ungdom har økt fra 5 % til 7 %. Det er fortsatt lavt i forhold til nasjonale målsettinger.

Forberedelsesfasen

I Borg startet forberedelsene til valget våren 2014. I BDR-møtet i september 2014 ble valgrådet oppnevnt og overordnet milepælsplan for valget presentert. Det ble bestemt at valg av nominasjonskomite skulle foregå i forbindelse med de prostivise strategisamlingene høsten 2014. Det ble sendt ut informasjonsbrev om valget og oppfordring om nominasjonskomitemedlem til alle menighetsråd i begynnelsen av oktober. Alle prostiene hadde valgt komitemedlemmer innen 1. desember. Nominasjonskomiteene ble vedtatt av valgrådet 17.12.2014.

Valgrådet hadde sitt første møte 23. oktober og brukte de tre første møtene på å legge grunnlag for regelforståelse, kommunikasjonsarbeid, viktige milepæler og målsetninger i valgarbeidet. Arbeidet med spørsmål til kandidatene ble også viet en del oppmerksomhet i denne fasen.

Kommunikasjonsarbeid:

Det ble etablert kirkevalgsider både for eksterne og interne på www.kirken.no/borg. Det ble orientert om valget i alle månedlige nummer av Borg bulletin høsten 2014 (sendes til alle frivillige og ansatte i Den norske kirke i Borg).

Evaluerings:

Det hadde vært fint om valghåndboken var klar i oktober 2014, altså ett år i forkant. Valgråd og administrasjon brukte en del tid på orientere seg og få oversikt uten at retningslinjer og veiledninger var på plass fra sentralt hold. Rolle- og ansvarsavklaring kunne ha vært tydeligere mellom menigheter, Kirkeråd og valgråd allerede på dette stadiet. Valgrådet brukte relativt mye tid på å definere oppgaver og ansvar utover resultatmålene som kom fra Kirkerådet. Mandatet som ble kommunisert via valgsamlinger for demokratirådgiverne i regi av Kirkerådet var mer omfattende enn det som var definert i valgreglene og tildelingsbrev, bla med hensyn til ansvar for kommunikasjon og gjennomføring av valg i menighetene. I spørreundersøkelsen kommer det fram at mange menigheter også etterlyser klarere ansvars- og rollefordeling lokalt tidlig i prosessen.

Nominasjonsprosessen

Nominasjonsfasen startet med brev til alle menighetsråd om valg til nominasjonskomiteen. Deretter ble det valgt representanter til nominasjonskomiteen på alle prostivise strategisamlinger i løpet av oktober og november. Parallelt ble det valgt nominasjonskomite til lek kirkelig tilsatte og geistlige representanter.

Torsdag 14.januar ble det holdt en felles samling for nominasjonskomiteene der de konstituerte seg og startet arbeidet sitt. I forkant av møtet hadde valgrådet laget seks spørsmål til kandidatene. På møtet vurderte nominasjonskomiteene om de trengte flere spørsmål.

Innsending av forslag til kandidater pågikk frem til 15.januar. Det kom inn 37 forslag mot 60 ved forrige valg. Dette er en betydelig nedgang. Det ble foreslått 23 leke kandidater fra 23 menighetsråd, ved forrige valg ble det foreslått 29 kandidater fra 38 menighetsråd. Det kom inn forslag på 4 geistlige og 7 lek kirkelig tilsatte. Alle komiteene gjorde et betydelig arbeid i etterkant av 15.januar for å tilfredsstille valgreglene med hensyn til bredde i kirkepolitisk ståsted, alder, geografi og kjønn. Alle nominasjonskomiteene hadde to fysiske møter, og minst ett telefonmøte. Alle komiteene la frem sine forslag innen fristen 1.mars. Alle listene tilfredsstilte regelkrav om kirkepolitisk ståsted, geografisk, kjønnsmessig og aldersmessig mangfold.

Det ble åpnet for supplerende nominasjon og lister fra andre grupper med frist 1.mai. Det kom ingen suppleringer. Gruppen Åpen folkekirke stilte liste med leke kandidater. To av kandidatene fra nominasjonskomiteens liste trakk seg fra denne og gikk til Åpen folkekirkes liste. Dette førte til en overrepresentasjon av menn på nominasjonskomiteens liste og andelen unge sank. Valgrådet godkjente Åpen folkekirkes liste da den tilfredsstilte regelkravene.

Kommunikasjon:

Oppfordring, mulighet og frist for innsending av forslag til leke kandidater ble sendt i brev til alle menighetsråd og kunngjort i alle lokalaviser i bispedømmet. Det ble distribuert enkle brosjyrer til alle menigheter før jul. Det ble også sendt ut kronikk om kirkevalget og muligheten til å stille som kandidat. Denne kom på trykk i 3 aviser. Det ble sendt ut artikler til alle menighetsblader om nominasjonsarbeidet, og til alle menighetene ble det sendt artikler til nettsidene. Facebook ble brukt og nettsiden til Borg bispedømme. Det var også innslag NRK Østfold om muligheten til å stille som kandidat. Mulighet til å stille alternative lister ble kommunisert på samme vis- med unntak av felles annonser i alle lokalaviser.

Evaluerings:

Hele nominasjonsprosessen foregikk halvannen måned tidligere enn ved forrige valg. Dette skapte to utfordringer:

- Vi kom for sent i gang med prosessen. Valgrådet burde startet sitt arbeid i august for å organisere prosess både for å utnevne nominasjonskomiteer og forslag til kandidater. Nominasjonsprosessen bør være kjent for menighetsrådene når de legger sin møteplan for høsten. For mange menighetsråd kom nominasjonsprosessen og frister knyttet til denne som en «overraskelse».
- Tidspunktet. Mange har ikke MR-møte i perioden desember-medio januar. Mange menigheter AU fikk fullmakt på møte i november. Det er også en periode der mange MR-

medlemmer har «ferie». Man har andre ting i hode enn å tenke kirkevalg og kandidater. Det er også hektisk på kontorene i denne perioden slik at man får mobilisert de tillitsvalgte, evt kollegaer. Valgrådet vil foreslå at forslag til kandidater får frist 1.februar, da rekker menighetsråd å ha møte og foreslå kandidater. Nominasjonskomiteen bør få frist til 15.mars for å nominere listene. Det blir dermed lik tid for nominasjonskomiteen og supplerende nominasjon/lister fra andre grupper.

Valg av representanter til nominasjonskomiteen:

Valget av representanter til nominasjonskomiteen foregikk mange steder tilfeldig, og det foregikk på forskjellig vis, fra godt forberedte menighetsråd som hadde vedtatt sine forslag til representanter, og til et prosti der representantene ble foreslått av prost og leder av fellestrådet. Valgrådet bør komme tidligere i gang med sitt arbeid slik at føringene blir enhetlige og tydelige rundt det viktig arbeidet med å utnevne representanter.

Prosessen fram til nominasjonskomite er sårbar og lite demokratisk. Riktignok er hvert prosti representert, men det er vanskelig å få til en bredde i sammensetningen. Nominasjonskomiteenes sammensetning var ikke god nok med hensyn til kirkepolitisk ståsted, alders og kjønnsfordeling, viktig at dette adresseres i ny ordning. Arbeidet med utnevningen ble også på slutten styrt av at sammensetningen av nominasjonskomiteen var skjev. Muligheten for at bispedømmerådet oppnevner en valgkomite bør kanskje vurderes.

Antall forslag til kandidater:

Valgrådet hadde ikke tilstrekkelig fokus på utfordringen med forslag til kandidater. Burde hatt mer fokus på ansvaret for å foreslå kandidater i strategisamlingene som ble arrangert i alle prostier. Det bør kanskje også organiseres en samling for kirkeverger i september med gjennomgang av nye regler i valget og viktigheten av å starte nominasjonsarbeidet i menighetene tidlig.

Valgrådet mener det er uheldig at muligheten for kandidater til å trekke seg fra nominasjonskomiteens liste med hensyn til bredde i alder, kjønn og geografi. Resultatet i Borg viser at reglene er sårbare med hensyn til bredde i alder, kjønn, geografi. Det bør vurderes om det er behov for at nominasjonskomiteen bør forhåndskumulere kandidater for å sikre bredde.

En annen viktig erfaring er uklarheter med hensyn til når nominasjonskomiteen fratrer sitt arbeid. Det skapte store utfordringer at komiteen fratrådte sitt arbeid 1.mars, nominasjonskomiteens liste bør ha «eiere» eller alternativt tillitsvalgte gjennom hele valget slik som reglene nå er for lister fra andre grupper.

Kommunikasjon

Det er bekymringsfullt at så få menighetsråd har foreslått kandidater. Det bør fokuseres på det ansvar menighetsrådene har for å foreslå kandidater. Proster og kirkeverger bør også inviteres til en mer aktiv rolle i denne fasen. Erfaringene viser at vi bør komme i gang tidligere- gjerne før sommeren, kommunikasjon i menigheten er viktig. Valgrådet har fått innspill fra medlem som ikke har visst om mulighet for innspill, «- hadde jeg visst dette hadde jeg stilt kandidat». Annonser er ikke nok, erfaringene tyder på at menighetene og gudstjenester er viktige kanaler i dette arbeidet. Informasjonsarbeidet i denne fasen fungerte mer som en oppmerksomhetsvekker for det kommende valget, enn som mobiliserende. Erfaringen er at andre kanaler enn media bør brukes til å mobilisere medlemmene i nominasjonsfasen.

Gjennomføring av valget

I juni ble stemmesedler og valgkort klare. Stemmesedlene til BDR valget ble skrevet ut og trykket lokalt. Det var en del forvirring knyttet til farger både på konvolutter og stemmesedler.

Forhåndsstemmingen ble kunngjort i lokalt i aviser og nettsider, og regionalt via pressemelding, nettsider og sosiale medier. Valgrådet fikk en del henvendelser fra medlemmer som reagerte på stemmegivningen ved forhåndsvalget.

På selve valgdagene hadde valgrådet bemannet servicetelefon hele tiden mens valglokalene var åpne. Det ble registrert henvendelser knyttet til valgagitasjon, stemmesedler, stemmerett og legitimering av medlemmene. På søndagen var det relativt stille fram til fire- mandagen var det et jevnt trykk, men greit håndterlig for en person. Kun ett sted meldte om utfordringer knyttet til listebærere, dette skyldtes at medlemmer ikke var klar over prinsippet med listebærere og var uenig i prinsippet, ikke selve gjennomføringen av det på stedet.

Det ble sendt ut en pressemelding om rekorddeltagelse i kirkevalget på søndag da flere valglokaler meldte om stor pågang og kø. Denne fikk oppslag i 7 lokalmedier søndag og mandag.

Evaluering:

Forhåndsstemming: Det bør være informasjon om kirkevalget i kommunevalglokalene for forhåndsstemming. Bør gå gjennom reglene for identifisering, mange reagerte på reglene- er det mulig å unngå at navn og stemmeseddel kobles sammen? Bør være lik som kommunevalg. Også av kapasitetshensyn- mye tid til forklaring når folk skal forhåndsstemme. De forkastede stemmene var i stor grad knyttet til feil ved forhåndsstemming. Manntallet ikke klart når forhåndsstemmingen begynner. Flere menigheter nevner at man bør kunne koordinere og samkjøre bedre med kommunevalgets forhåndsstemming, noen melder at det har gitt positiv effekt. Særlig for mennesker med nedsatt funksjonsevne og behov for bistand blir det tungvint med to forskjellige steder for forhåndsstemming. Det bør være en oversikt over lokalene hvor man kan forhåndsstemme både regionalt og lokalt. En del synes det var forvirrende at åpningstider og lokaler for forhåndsstemming var ulikt fra sokn til sokn. Det bør legges til rette for utenlandsstemming.

På valgdagene: Mange menigheter tar selvkritikk på opplæring for valgfunksjonærene, kursing bør være obligatorisk. Merking av valglokaler med teip og bannere fungerte bra. Det er fortsatt et forbedringspotensialet i å gjøre lokalene kjent slik at medlemmene finner valglokalene.

Valgavlukker og urner er viktig materiell både for medlemmenes opplevelse av et forsvarlig valg, og for menighetenes arbeid. Her bør kirkevergene få et særskilt ansvar.

Flere valgstyrrer melder om behov for å kvalitetssikre valglokaler, det bør utvikles sentrale retningslinjer slik at man unngår ganger, garderober, dusjer og toaletter. Flere steder melder om vaktmestere som på selve valgdagen omplasserte kirkevalget slik at det foregikk på uheldig vis, og skapte unødig stress for valgfunksjonærene.

Opptelling av bispedømmerådsvalget

Bispedømmerådsvalgets stemmesedler ble telt av menighetene, deretter hentet valgrådet leder stemmesedlene ved alle prostesetene i Borg.

Stemmene ble registrert inn ved opptellingssentralen av valgrådet leder og sekretær. Prosedyrene for opptelling beskrevet i veiledning for opptelling ble fulgt. Opptellingen foregikk manuelt ved hjelp av et excelark; først urettede stemmer, deretter registrering av de rettede stemmene. To av dagene var det ansatte ved bispedømmerådets kontor som telte sammen med medlemmer av valgrådet, for øvrig var det foreldre og gymnaster fra Fredrikstad turn som telte. Det ble telt dagtid og kveldstid torsdag, fredag og lørdag, 17-19.september. Hvert tellekorps fikk en kort innføring i valg og opptellingsprosedyrer.

Om oppbevaring og forsendelse av stemmesedler. Bør være tydeligere på dette. I flg valgreglene skal stemmesedlene ”sendes eller bringes på forsvarlig vis til valgrådet”.

Hvordan dette skulle skje ble tatt opp i skriftlig informasjon og konkretisert på siste valgkurs, men burde i større grad vært pålagt menighetene å følge. Valgrådet mener at valgposer som kan forsegles er eneste sikre måte å oppbevare stemmesedlene på og at andre pakkeordninger ikke bør forekomme. Det manglet også følgeskriv fra flere menigheter der det framgikk hvor mange stemmer som var avgitt og hvor mange som var forkastet. Dette kan skyldes at følgeskriv ikke var skrevet ut før under opptelling valgnatten og da fungerte valgmodulen dårlig. Alle menigheter hadde registrert antall BDR-stemmer inn i valgmodulen i løpet av torsdagen.

Opptellingen: Systemet med excelark og soknevis opptelling fungerte godt. To timers skift ble i minste laget- burde ha vært fire timers skift.

Sikkerheten var sårbar da det kun var valgrådet sekretær som hadde oversikt over resultatene totalt, det bør være to som deler på den oppgaven ved neste valg. All opptelling ble lagret lokalt, og på minnepenner, da sentrale datasystemer ikke ble vurdert som stabile nok, dette økte sårbarheten. Sentrale dataservere bør være så stabile at man kan lagre data sentralt i opptellingen. Opptellingen ble gjennomført uten store eksterne kostnader.

Evaluering:

Valgrådet håper det er siste gang valget telles manuelt. Det må gå an å låne/leie tellemaskiner av kommunene når de er ferdige med opptellingen. Sikkerheten rundt levering og henting av stemmesedler bør forbedres.

Lokalt meldte menighetene om at det fungerte bra med excelarket. Kurs for tellekorpset ble påpekt som viktig. Det ble brukt mye tid på å sjekke ut medlemmer som ikke sto i manntallet. Prosedyrer for dem som hevdet at de var medlemmer og ble korrigert inn i manntallet på valgdagen bør gjennomgås.

Erfaringer fra kurs og opplæring

På bakgrunn av tidligere erfaring besluttet valgrådet å avholde kurs i tre trinn: introduksjonskurs med informasjonsdel, oppfølging med informasjonsdel på mobilisering, og konkret om gjennomføring. Det er avholdt tre kurs.

Kurs 21.januar på Ski om valgordningen, informasjonsarbeidet og praktisk om nominasjonsfasen i menighetsrådsvalget.

I evalueringen fra kurset går det fram at 75 % av deltagerne er tilfredse eller svært tilfredse med kurset.

Kurs 27.mai i Sofiemyr kirke. Om valget praktisk i mobiliseringsfasen, forhåndsstemming og informasjonsarbeid.

I evalueringen var det kun ni av respondentene som hadde deltatt på dette kurset- 8 av 9 var tilfredse med kurset. På dette kurset kom det fram at menighetene ikke vurderte at de hadde mye kapasitet til å mobilisere velgerne til å stemme i valget. Det la en del føringer for hvordan valgrådet disponerte sine ressurser i det videre informasjonsarbeidet (ferdige artikler som ble sendt ut til menighetene i stedet for kun oppfordringer til å benytte lokalmediene).

Kurs 19.august. Om gjennomføring av valget og opptelling av stemmene.

Evalueringen viser at 40 % av kursdeltakerne var tilfredse med kurset. I ettertid ser valgrådet at dette kurset burde ha vært obligatorisk for menighetene, vi erfarte at menighetene som ikke deltok på kurset var de som gjorde mest «feil» i gjennomføringen av valget.

Evaluerings:

Kursene fungerte godt. Viktig at alle fikk tilbud om kurs. Valgrådet ser at det er en sammenheng mellom de som deltok på kurs og de som ikke gjorde det med hensyn til de feil og misforståelser som ble avdekket i valggjennomføringen. Det samme melder valgansvarlige lokalt om sammenheng mellom kurs for valgfunksjonærer lokalt. Det ble drøftet om det var behov for å holde samme kurs flere steder, men av kapasitetshensyn ble det kun holdt ett av hvert kurs. Reisevei på to timer må være greit.

Kurs for praktisk gjennomføring bør være obligatorisk. Tydeligere føringer på hvordan ting bør være både i valglokale og i håndteringen av stemmesedlene. Dette kurset bør holdes lokalt-prostivis eller fylkesvis for å sikre god deltagelse.

Malene for kurs fra Kirkerådet fungerte bare delvis. Det forelå lite kursmateriell fra Kirkerådet og det ene som foreligger, bærer preg av at det ikke er utarbeidet av personer som har stått i en gjennomføring lokalt.

Kommunikasjonsarbeid spesielt

Generelt gjelder at kommunikasjonsarbeidets effekt overfor velgerne/medlemmene ikke er evaluert- det gjøres sentralt og foreligger foreløpig ikke. Denne redegjørelsen er basert på vurderinger fra menighetene, Opoints mediestatistikk og valgrådet evaluering.

Kommunikasjonsplan

Valgrådet startet arbeidet med en kommunikasjonsplan på sitt første møte. I desember 2014 sendte valgrådet en del spørsmål om kommunikasjonsutfordringene til Kirkerådet. Den endelige kommunikasjonsplanen ble ikke vedtatt før i juni. Dette skyldtes to forhold; avklaring av valgform- forholdstallsvalg eller flertallsvalg hadde avgjørende betydning for planleggingen av kommunikasjonsarbeidet, dette ble ikke avklart før i mai. Valgrådet ventet lenge på en kommunikasjonsstrategi fra Kirkerådet, et utkast forelå ved påsketider, en endelig versjon ble presentert på en valgsamling i slutten av mai.

Evaluering: Kommunikasjonsplanen fungerte bra når den endelig forelå, arbeidet med planen bidro til å bevisstgjøre valgrådet på problemstillinger og muligheter i forkant av situasjonene som oppsto underveis, og hadde kanskje enda større verdi prosessuelt. Den endelige kommunikasjonsstrategien fra Kirkerådet ble ikke mottatt av valgrådet i det hele tatt.

Bruk av medier som kanal

I forbindelse med hver milepæl ble det sendt ut pressemeldinger- enten direkte fra valgrådet til mediene, eller via menighetene slik at de kunne fylle inn lokale tall og navn for å sikre bedre gjennomslag. I forbindelse med kunngjøring av mulighet for flere lister, nominering av kandidater og selve valget ble det utviklet en kronikk som kom på trykk i de mange lokalmedier. I mobiliseringsfasen ble det jobbet for debatter i regionale medier som NRK Østfold og Østlandssendingen, Romerikes Blad og Fredrikstad Blad, samt en større valgdebatt på litteraturhuset. Det er ikke laget en sammenstilling av oppslag på menighetens nettsider, men et raskt gjennomsyn tyder på at det fortsatt er mange menigheter som ikke har brukt nettsider som kanal i valget.

Evaluering: Til sammen var det 552 medieoppslag i lokale medier, Vårt Land og Dagen om valget i Borg. Fordelingen av oppslagene var jevn gjennom hele året, med topp rundt valget. Navnesaken skapte mange oppslag i NRK og Vårt land, men hadde liten gjenklang i lokalavisene. Quiz saken genererte 10 oppslag. Kandidatene bidro til cirka 20 oppslag i debattinnlegg. Målet om økt debatt anses som oppnådd. Fordelingen mellom de ulike lokalavisene ved de ulike milepælene tyder på et potensiale i større gjennomslagskraft generelt. Spesielt er det overraskende at kunngjøringen av valg mellom to lister i mai fikk såpass liten oppmerksomhet med oppslag i kun fem medier. Der menighetene tok seg tid til å bruke utkast til pressemeldinger og sende til lokalavisen fikk de gode oppslag. Kronikk av biskopen har størst gjennomslagskraft. Valgmedarbeider regionalt burde ha hatt mer tid til å følge opp mediearbeidet både regionalt og lokalt.

Trykksaker

I forbindelse med nominasjonsfasen ble det sendt ut forslag til brosjyrer fra valgrådet som kunne trykkes lokalt. Det ble ikke trykket opp store mengder, men mange menigheter la dem ut i våpenhus og på menighetskontor. Undersøkelsen tyder på at disse i liten grad hadde effekt, de kom på en tid av året da menighetene var travle med adventsforberedelser. Allikevel kan

brosjyrene ha hatt en viss effekt der de ble lagt ut i våpenhus og på menighetskontorer. Kirkerådets forslag til brosjyrer kom for sent i denne fasen.

I mobiliseringsfasen ble det utviklet en 12 siders brosjyre, en firesiders kortversjon, en plakat med presentasjon av kandidatene og en flyer med biskopens oppfordring til å stemme. Alt dette materiellet måtte menighetene bestille, de som ikke bestilte fikk kun noen få eksemplarer. Både trykkekostnader og miljøkonsekvenser ble slik betydelig redusert. Vi lærte underveis at en presentasjon av materialet på kurs for valgfunksjonærer fungerte som øyeåpner, det var mange som hadde lave forventninger til kvaliteten på infomateriellet, da de fikk se det ville de ha det. Evaluering: Trykksakene har en viss effekt, men er ikke det viktigste virkemiddelet for å mobilisere. Valgrådet vurderer det slik at det bør lages brosjyremaler sentralt som kan tilpasses med lokale kandidater og biskoper. Slik det var i år brukte man unødvendig mye ressurser på trykksaker lokalt. Bestilling av trykksaker fungerte bra- men man bør komme tidligere i gang slik at alt kan bestilles på samme tid, denne gang foregikk bestillingen i flere omganger. En viktig erfaring er også at distribusjon av det bestilte materialet var arbeids- og ressurskrevende, dette unngår man dersom bestillinger tas opp sentralt og sendes direkte til hver menighet. Mange menigheter meldte at brosjyrene manglet det viktigste spørsmålet, ja eller nei til vigselsturgi for likekjønnede- dette var et resultat av et kompromiss mellom listene. Det førte til at det ble laget en sammenstilling av alle spørsmålene med kandidatenes svar som lå ute i alle valglokale på valgdagen og på nettsidene til Borg. Det viste seg at fire siders brosjyren var mer brukbar enn 12 siders brosjyren, og at sammenstillingen med alle spørsmålene var viktigere for dem som ville sette seg inn i hva kandidatene mente.

Bannere og T-skjorter fungerte bra- en tilbakemelding fra flere er at materiellet ikke bør ha årstall- dette er materiell som både kostnadmessig og miljømessig med fordel kan gjenbrukes. Det var forvirrende for flere av menighetene at materiellet skulle bestilles litt og litt der (Kirkerådet, bispedømmerådet og Stenersen).

Listenes informasjonsarbeid

Det ble avholdt en kandidatsamling der alle kandidatene ble fotografert og de fikk presentert tanker om informasjonsarbeidet og det ble drøfting av informasjonsarbeidet videre. Det ble fort klart at listene gjerne ville drive informasjonsarbeid for sine lister. Valgrådet bevilget 15 000 til hver liste. Disse midlene ble brukt til utvikling og trykk av en A4 sides flyer for hver liste og annonsering i Amedia i Borg.

Evaluering: Kandidatsamlingen fungerte meget godt. Gitt at valget ble et listevalg var det riktig å bruke midler på listenes eget informasjonsarbeid, dersom listevalg skal fortsette bør det vurderes hvordan midlene skal fordeles mye tidligere. Ved listevalg er det naturlig at mer av informasjonsarbeidet gjøres av listene.

Menighetsblader

Menighetsbladene ble tidlig oppfordret til å skrive om valget, både i nominasjonsfasen og ved presentasjon av kandidatene i mobiliseringsfasen. Tre av menighetene ønsket å trykke et innstikk. Øvrige menighetsblader behandlet valget redaksjonelt.

Evaluering: Samtlige menighetsblader omtalte kirkevalget. Dekningen er svært forskjellig. Mange melder om at presentasjon av kandidatene til MR valget går fint, men det er mer krevende å finne plass til kandidatpresentasjonen for BDR valget. Flere steder har valget ført til at redaktøransvaret har blitt drøftet.

Valgkort

Valgkortet ble utviklet sentralt. Valgrådet engasjerte seg i presentasjonen av listene da man mente at man måtte balansere presentasjonen slik at informasjonen om de to listene ble mest mulig lik. Valgrådet fikk gjennomslag for sine synspunkter på dette punktet. Navnesaken i Borg ble avgjort for sent til at det innvirkning på valgkortets presentasjon. Valgkortets sitat fra preses ble oppfattet som «indrekirkelig» og uheldig fra valgrådets side, her fikk valgrådet ikke gjennomslag for sine synspunkter.

Evaluerings: Valgkortene berører det lokale valgarbeidet i stor grad, dette bør ikke være en oppgave som det sentrale valgapparatet kun håndterer sentralt. Valgkortet bør sendes ut til valgrådene tidligere slik at man har mulighet til å påvirke innholdet. En tydelig prosess bør være klar og kommunisert til alle parter så tidlig som mulig.

Veiledning og nyhetsbrev

Det ble tidlig utarbeidet et en epostliste for valgansvarlige i menighetene, denne kom det flere navn på helt fram til august. Det ble sendt ut nyhetsbrev til alle kirkevergene og valgansvarlige jevnlig frem til sommeren 2015, etter sommerferien ble det sendt ut nyhetsbrev ukentlig. I tillegg har valgmedarbeider svart på en rekke telefonhenvendelser og bistått menighetene etter beste evne.

Evaluerings: Tilbakemeldingene på nyhetsbrev og veiledning er stort sett gode. Generelt virker det som om det er viktig for menighetene å ha en kontakt på BDR som har oversikt og som kan svare på spørsmål. Det imidlertid behov for bedre koordinering av veiledningsarbeidet mellom sentralt og regionalt ledd. Flere av epostene som gikk ut fra sentralt hold til menighetene ble ikke sendt til valgrådet- dermed ble det til en viss grad dobbelt opp for menighetene. Rolleavklaring på dette området er viktig.

Facebook-kampanje med quiz; Kirkevalgveien

Valgrådet i Borg ønsket å ta i bruk sosiale medier i årets kirkevalg. Etter at det ble klart at Kirkerådet ikke skulle kjøre en kampanje med regionalt tilsnitt, men en generell mobiliseringskampanje, besluttet valgrådet å lage en egen kampanje for å presentere kandidatene til BDR valget og mobilisere til BDR valget. Det ble inngått samarbeid med MEAT som foreslo en quiz på bakgrunn av kandidatenes egen presentasjon. Arbeidet med quizen foregikk i nært samarbeid med listene, på et tidspunkt ønsket ikke Åpen folkekirke liste å delta i quizen. Valgrådet mottok en klage på quizen fra åpen folkekirkes liste som de valgte å ikke ta til følge, noe Kirkerådet som klageinstans støttet. Quizen besto av en rekke spørsmål knyttet til kandidatenes satsingsområder og generelt om valget. Facebook-kampanjen foregikk fra 3.september til 13.september, med et lite avbrekk på noen dager i forbindelse med klagesaken. Det ble utarbeidet en liste med rundt 100 000 relevante personer man ønsket å nå ut fra definerte målgrupper (personer som hadde oppgitt at de var opptatt av kristen tro, organisasjonsliv etc.)

Evaluerings: Facebook-kampanjen nådde 98 282 personer, det må anses som et godt resultat. Av disse var det 2889 som klikket seg inn på kirkevalgveien.

I følge OMG som kjørte kampanjen er dette en overraskende høy responsrate. Totalt var det kvinner over 45 som responderte best på kampanjen. Annonsen som engasjerte flest var denne:

I tillegg var det om lag 200 unike brukere som klikket seg inn direkte på nettsiden til kirkevalgveien.

Valgrådet er svært tilfreds med kampanjen, i tillegg til å nå ut til så mange på et medium som er lite brukt hittil av kirken fikk kampanjen også en rekke nyhetsoppslag i Vårt land og NRK Østfold. Kostnaden ved å utvikle quizen er høy, i utviklingsfasen ble det planlagt at løsningen kunne gjenbrukes av andre bispedømmer- den ble ferdig for sent til at dette ble aktuelt. Prosjektledelsen fra MEAT sin side var ikke optimal- quizen var ikke kvalitetssikret til avtalt tid, noe som skapte unødig stress i slutfasen. Målet om økt aktivitet i sosiale medier anses for oppnådd.

Nettsider

Det ble etablert to lokale valgsider på Borg bispedømmerråds nettsider: en for medarbeidere der alt av materiell, tips og veiledninger ble lagt ut. Og en ekstern nettside der informasjon om prosess, kunngjøringer, informasjon om kandidatene etc. ble lagt ut. I tillegg etablerte Kirkerådet en nettside kirkevalg.no som hadde mye av den samme informasjonen.

Evaluerings:

Det foreligger en egen statistikk for kirkevalg.no, denne har valgrådet ikke fått tilgang til per dags dato. Generelt har nettsidene til Borg bispedømmerråd lavt besøk, cirka 40 om dagen, mye tyder

på at det var media og medarbeidere som benyttet nettsidene til Borg, mens folk flest benyttet kirkevalg.no. Selv om besøkstallene er lave, vil effekten av å ha et felles nettsted med all relevant informasjon være viktig for valgarbeidet lokalt. Intranett vil overta denne funksjonen ved neste valg. Artikler etc. som ble publisert ble også delt på facebook, slik sett har nettsidene nådd mange, i gjennomsnitt når hvert innlegg på FB 400 personer.

Oppsummering kommunikasjon:

Det har vært viktig med kommunikasjonskompetanse i valgrådet, kurs har stor betydning for arbeidet lokalt. Det er nedlagt et stort stykke kommunikasjonsarbeid både regionalt og lokalt.

Samordningen regionalt-lokalt fungerte ganske godt, men det er behov for en tydeligere rolleavklaring for hvem som har ansvar for hva. Valgrådet ble ganske sterke og synlige på BDR valget- også lokalt, mange menigheter klarte ikke å matche dette, slik at MR- valget druknet litt, enkelte menigheter refererer til en «skjev oppmerksomhetsdeling». Generelt er menighetene mest tilfreds med sitt eget informasjonsarbeid (74,5%), dernest kommer valgrådets informasjonsarbeid (73,8%) og Kirkerådet (64,3%). I den andre enden er menighetene like lite tilfredse med menighetens informasjonsarbeid (11,6%) og Kirkerådets informasjonsarbeid (11,9%). I undersøkelsen er menighetene mer tilfreds med presentasjonen av kandidatene til menighetsråd enn til kandidatpresentasjonen til BDR valget. Menighetene påpeker at det er ressurser (penger og tid) som er de begrensede faktorer i informasjonsarbeidet lokalt.

Samordningen sentralt- regionalt har en rekke forbedringspunkter; tydelige og forutsigbare planprosesser, samordning materiellutvikling og bestilling, samordning mediarbeid og samordning publisering kandidatpresentasjon på nett. Generelt var kommunikasjonsarbeidet sentralt for sent kommunisert eller klart, til at vi klarte å bruke det optimalt lokalt. Det virket tilfeldig hvilken informasjon som ble delt med oss regionalt fram til mai, da ble det litt mer systematisk. En klar anbefaling her er tydeligere og tidligere rolle- og ansvarsavklaring, gjerne så fort valgreglene foreligger. På det personlige planet fungerer samarbeidet utmerket.

I forhold til de begrensede ressurser man regionalt har til kommunikasjon bør valgrådet ved neste valg i større grad prioritere lokalt mediarbeid, støtte menighetene i deres kommunikasjonsarbeid og overlate resten til sentralt hold.

De to valgformene i ett og samme valg skapte store utfordringer for tydelig og klar kommunikasjon til velgerne, samtidig er det ingen tvil om at valg med to lister bidro til å skape oppmerksomhet rundt valget.

Man bør fra sentralt hold ta større grep og oppfordre til handling lokalt, for eksempel gjennom koordinerte tiltak for å mobilisere velgerne. Kjøpesenterdag eller kollektivdager i Borg fungerte i liten grad når det kun ble oppfordret til det. De som gjennomførte stands på kjøpesenter forteller at de traff mange, og fikk mange spørsmål.

Klager

I menighetsrådsvalget er det bispedømmerrådet som er klageinstans, valgstyret er førsteinstans. I bispedømmerrådsvalget er det Kirkerådet som er klageinstans, valgrådet er førsteinstans.

Valgrådet har mottatt to klager fra Åpen folkekirkes liste i forkant av valget. Den første klagen gjaldt klage på navnet til Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste, og den andre gjaldt quizen om kirkevalget. Den første klagen ble først tatt til følge, for deretter å bli påklagd igjen. Denne gangen tok valgrådet ikke klagen til følge og klagen ble oversendt kirkerådet som klageinstans. Kirkerådet tok ikke klagen til følge slik at valgrådets vedtak ble stående (vedlegg 5, 6 og 7).

Den andre klagen ble ikke tatt til følge av valgrådet og ble sendt videre til Kirkerådet som ikke tok klagen til følge. Kirkerådet kom imidlertid med en anbefaling som valgrådet valgte å ikke følge.

I etterkant av valget mottok valgrådet 9 skriftlige klager. I tillegg har valgrådet mottatt henvendelser om mulighet til å stemme fra utlandet og kunngjøringen av nominering til Bispedømmerrådet. Klagene gjaldt to forhold: brudd på regel om hemmelig valg §10-2, og brudd for regler for stemmegiving § 10-4. Alle klagere fikk medhold på at reglene ble brutt, men siden bruddene ikke ble vurdert til å ha kunne påvirket utfallet av valget ble klagene ikke tatt til følge. Alle klagene ble videresendt til Kirkerådet som kom til samme konklusjon i alle klagesakene.

Det har ikke blitt registrert noen klager fra menighetsrådsvalget inn til bispedømmerrådet på klager i menighetsrådsvalget.

Evaluerings:

Den åpenbare læringen av den første klagen er at reglene som både omfatter flertallsvalg og forholdstallsvalg i ett og samme valg er uheldige og gir rom for mange ulike tolkninger. Dette er godt dokumentert både i valgrådets saksnotater og Kirkerådets saksnotat i behandlingen av klagen (se vedlegg 5, 6 og 7).

Den andre erfaringen er at den juridiske kompetansen i saksbehandlingen var mangelfull. Det er sårbart når en saksbehandler regionalt ikke kan støtte seg på kompetanse som finnes sentralt pga saksbehandlingsregler. Det bør skaffes til veie bedre juridisk kompetanse, enten gjennom formelt samarbeid med andre bispedømmer eller på annet vis i gjennomføringen av neste kirkevalg.

Den tredje erfaringen er knyttet til gjennomføringen av valget lokalt. Når kirkevalget avholdes samtidig med og i nærhet til kommunevalget vil velgerne sammenligne de to valgene. Dette stiller store krav til kvalitet i gjennomføringen av kirkevalget. Samtlige sokn som mottok klage har tatt klagene på største alvor og har i sine redegjørelser skrevet at de både vil sørge for bedre opplæring, bedre bemanning og investere mer i utstyr som stemmeurner og avlukker i neste kirkevalg. Mange av soknene sier at de vil pålegge valgfunksjonærer obligatorisk valgfunksjonærkurs.

Vurderinger i etterkant av valget

Organisering- internt i BDR og regionalt

I bispedømmerådets sekretariat bør det settes av ressurser slik at to personer kan ivareta valgarbeidet. Det er svært sårbart når en person skal ha ansvaret alene.

Regionalt bør valgorganisering bør tydeliggjøres og ansvar klargjøres tidligere. Borg arbeidsgiverforum bør være stedet for dette. Kontaktmøter i prostiene er viktige strategiske møtepunkter mellom prost og kirkeverger som i større grad kan benyttes. Valgorganisasjonen bør tydeliggjøres og kunngjøres sen vår slik at også valgarbeidet lokalt kan komme i gang på en god måte så tidlig som mulig. Forholdet mellom BDR valg og MR valg lokalt bør tydeliggjøres.

Samarbeid med Kirkerådet

Samarbeidet med Kirkerådet har fungert godt på det personlige planet. Prosjektmedarbeiderne har gjort en fantastisk jobb med gode råd, raske tilbakemeldinger og stødig hånd på arbeidet. Generelt har valgrådet inntrykk av at valgarbeidet har hatt for liten kapasitet og prioritering internt i Kirkerådet. Tildelingsbrevet og budsjetttrammer for valgarbeidet kom altfor sent- dette har påvirket arbeidet regionalt på en uheldig måte.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Resultater for de to listene og valgdeltakelse fordelt på sokn

vedlegg 2 Resultater Åpen folkekirke

vedlegg 3 Resultater Mangfoldig folkekirke- nominasjonskomiteens liste.

Vedlegg 4 Oversikt sammenslåtte menigheter og samarbeidende menigheter

Sammenslåtte menigheter:

Før: Rakkestad sokn, Os sokn og Degernes sokn => fra 1.1.2016: Rakkestad sokn (fra tre sokn til ett)

Før: Ullerøy sokn, Skjeberg sokn og Ingedal sokn => fra 1.1.2016: Søndre Skjeberg sokn (fra tre til ett)

Før: Drøbak sokn og Frogn sokn => fra 1.1.2016: Drøbak og Frogn sokn (fra to til ett)

Samarbeidende menigheter:

Vestby, Gårder, Såner og Hvitsten (etter valget 2005, Hvitsten fra 2015)

Heli, Hovin og Spydeberg (etter valget 2005)

Hobøl og Tomter (etter valget 2005)

Trøgstad og Båstad (etter valget 2009)

Våler og Svinndal (etter valget 2011)

Eidsberg, Mysen, Hærland og Trømborg (etter valget 2015)

Rælingen og Øvre Rælingen (etter valget 2015)

Klund og Rødenes (etter valget 2015)

Halden og Rokke (etter valget 2015)

Vedlegg 5 Valgrådets saksfremlegg klage og vedtak navnesak fra Nominasjonskomiteens liste

Vedlegg 6 Valgrådets saksfremlegg klage og vedtak navnesak fra Åpen folkekirkes liste.

Vedlegg 7 Kirkerådets saksdokument og vedtak navnesak fra Åpen folkekirkes liste.

